

SXEDIO.719

10.6.1963: Ο ΡΑΟΥΦ ΝΤΕΝΚΤΑΣ ΔΙΑΦΩΝΕΙ ΣΕ ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΟΥ ΓΛΑΥΚΟΥ ΚΛΗΡΙΔΗ ΓΙΑ ΣΥΓΚΛΗΣΗ ΔΙΑΣΚΕΨΗΣ ΣΤΡΟΓΓΥΛΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΓΙΑ ΝΑ ΜΕΛΕΤΗΣΕΙ ΘΕΜΑ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ

Ο Πρόεδρος της Βουλής Γλαύκος Κληρίδης γνωρίζοντας τις επιθυμίες και τους στόχους του Προέδρου Μακαρίου για συνταγματικές αλλαγές και την αντίθεση των Τούρκων, πρότεινε τον Ιούνιο του **1963**, με την ελπίδα ότι ίσως επιτυγχανόταν κάποια προσέγγιση με τους Τούρκους, οι οποίοι με κανένα τρόπο δεν ήθελαν να ακούσουν για συνταγματικές μεταρρυθμίσεις, τη συγκρότηση διάσκεψης στρογγύλης τράπεζας για τροποποίηση των ανεφάρμοστων διατάξεων του Συντάγματος.

Η πρόταση του Γλαύκου Κληρίδη έγινε σε συνέντευξη του στο περιοδικό "Η Κύπρος Σήμερα".

Τη συνέντευξη αναδημοσίευσε η εφημερίδα "Φιλελεύθερος" στις **10** Ιουνίου **1963**, η οποία σε σχετικό ρεπορτάζ της τόνιζε:

" Ο τρόπος αντιμετώπισης των δυσχερειών που απορρέουν από τη φύση του Συντάγματος είναι να συμφωνήσουν οι ηγέτες των δύο κοινοτήτων στην αρχή της εγκαθίδρυσης επιτροπής προς εξέταση του Συντάγματος και να υποβάλουν συστάσεις για τροποποιήσεις. Στους όρους της εντολής μιας τέτοιας επιτροπής πρέπει να καταστεί σαφές ότι τα συμφέροντα των μειονοτήτων θα προστατευθούν με λογικές κατοχυρώσεις.

Η Επιτροπή πρέπει να έχει το δικαίωμα να χρησιμοποιήσει εμπειρογνώμονες εφ' όλων των ζητημάτων. Τα πορίσματα της επιτροπής πρέπει να δημοσιευθούν μέσα σε καθορισμένο χρόνο.

Τέλος επιβάλλεται να καταστεί απολύτως σαφές ότι το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας αποτελεί εσωτερικό θέμα του Κυπριακού λαού, και ότι ουδεμία έξωθεν επέμβαση θα γίνει ανεκτή.

Ο Γλαύκος Κληρίδης είπε ότι πρέπει να

παρακαθήσουν σε στρογγύλη τράπεζα διάσκεψης για να μελετήσουν τις βασικές αρχές του Συντάγματος της χώρας τους. Υπάρχουν βεβαίως ζητήματα στα οποία μια μειονότητα δυνατό να απαιτήσει ορισμένες κατοχυρώσεις, το πρόβλημα όμως αυτό θα μπορούσε να λυθεί με ευκολία με την ανεύρεση προηγούμενου σε άλλες χώρες, οι οποίες αντιμετωπίζουν παρόμοια προβλήματα.

Ο Κληρίδης τόνισε ότι άριστη εγγύηση της εμμονής σε ένα Σύνταγμα βρίσκεται στο γεγονός ότι ο λαός της χώρας στην οποία εφαρμόζεται τούτο, το δέχεται. Ασφαλώς δεν είναι υγιής αρχή όπως το βιώσιμο του Συντάγματος οιασδήποτε χώρας εξαρτάται από ξένους εγγυητές.

Το Σύνταγμα της Κύπρου υπογραμμίζει ο Κληρίδης μολονότι αρθρά αναγνωρίζει την ύπαρξη δύο κοινοτήτων, εν τούτοις εσφαλμένα προχωρεί στην υπόθεση ότι ο μόνος τρόπος συνύπαρξης των δυο κοινοτήτων συνίσταται στη διασφάλιση του συνταγματικού και πολιτικού διαχωρισμού.

Την άποψη αυτή υποστηρίζει ο Κληρίδης παραθέτοντας γεγονότα τα οποία ανακάλυψαν κατά την εφαρμογή του Συντάγματος και επηρέασαν επίσης την Παιδεία.

Προτείνει όπως το Σύνταγμα τροποποιηθεί ώστε η Κυβέρνηση να αναλάβει την οικονομική ευθύνη για την Παιδεία της χώρας, και να επιβάλει ταυτόχρονα τον αναγκαίο έλεγχο στις δαπάνες των δυο Κοινοτικών Συνελεύσεων.

Η αρχή της κοινοτικής φορολογίας πρέπει να καταργηθεί.

Ο Κληρίδης αναφέρει ότι η διαδικασία της χωριστής πλειοψηφίας άφησε τη Δημοκρατία χωρίς νόμο για το Φόρο Εισοδήματος. Οι Τουρκοκύπριοι βουλευτές ματαίωσαν τη σχετική νομοθεσία χρησιμοποιώντας το δικαίωμα της χωριστής πλειοψηφίας για να εκβιάσουν την Κυβέρνηση ώστε να ενδώσει στις απαιτήσεις των Τουρκοκυπρίων άσχετα προς τα φορολογικά θέματα.

Σχετικά με το θέμα των Δήμων ο Κληρίδης

παρέχει τους ακολούθους λόγους οι οποίοι οδήγησαν στο αδιέξοδο:

Πρώτο: Το ανενάρμοστο της διάταξης για γεωγραφικό διαμελισμό των πόλεων σε χωριστούς Δήμους με κοινοτικά κριτήρια

Δεύτερο: Την επιμονή της τουρκοκυπριακής ηγεσίας στους χωριστούς Δήμους

Τρίτο: Τη συνταγματική διάταξη η οποία επιβάλλει χωριστή πλειοψηφία στη Βουλή για κάθε νόμο που αφορά τους Δήμους, και

Τέταρτο: Τις επεμβάσεις εκ των έξω σε καθαρώς εσωτερικό θέμα.

Ο Κληρίδης πιστεύει ότι η ενοποίηση των Δήμων μπορεί να επιτευχθεί προς το συμφέρον και των δυο κοινοτήτων, αλλά ότι το έργο της ενοποίησης είναι δύσκολο εφ' όσον η τουρκική Κυβέρνηση, μέσω του Υπουργού Εξωτερικών Εργκίν, προβαίνει σε δηλώσεις πολύ επιβλαβείς για τις διακοινοτικές σχέσεις και υποστηρίζει λύσεις οι οποίες είναι ανεφάρμοστες και αντίθετες προς τα πραγματικά συμφέροντα του Κυπριακού λαού".

Στην πρόταση Κληρίδη για συγκρότηση διάσκεψης στρογγύλης τράπεζας αντέδρασε στις 13 Ιουνίου ο Ραούφ Ντενκτάς.

Ο Ντενκτάς ανέφερε ότι η δήλωση Κληρίδη αποτελούσε επιβεβαίωση πέραν πάσης αμφιβολίας ότι η πολιτική των Ελλήνων ηγετών στην Κύπρο ήταν η κατάργηση των συμφωνιών και η τροποποίηση του Συντάγματος, με τρόπο, ώστε, να στερήσουν την τουρκική κοινότητα από τα δικαιώματα της και να την τοποθετήσουν στη θέση απλής μειονοτικής ομάδας με μικρές συνήθειες εγγυήσεις.

Πρόσθεσε:

"Κατέστη τώρα πρόδηλο πόσο δικαιολογημένη υπήρξε η Τουρκική κοινότητα όταν σε πολλές περιπτώσεις εξέφρασε ανησυχία και αίσθημα έλλειψης εμπιστοσύνης προς τους Έλληνες ηγέτες οι οποίοι από την πρώτη ημέρα της εγκαθίδρυσης της Δημοκρατίας επίμονα αρνήθηκαν να εφαρμόσουν εκείνα τα σημεία του Συντάγματος τα οποία έδιναν στους Τούρκους

ορισμένα δικαιώματα.

Ο κ. Γλαύκος Κληρίδης πρότεινε όπως εγκαθιδρυθούν επιτροπές για μελέτη του Συντάγματος και να υποβάλουν εισηγήσεις προς τροποποίηση του.

Δεν προτίθεμαι με την παρούσα δήλωσή μου να ασχοληθώ με όλα τα σημεία που εγείρει ο κ. Κληρίδης προς υποστήριξη των απαράδεκτων προτάσεων του, το πλήρες κείμενο του οποίου δεν έχω.

Οι προτάσεις του τείνουν να δημιουργήσουν μια νέα κατάσταση στην Κύπρο ισοδύναμη προς παραμερισμό όλων των συμφωνιών και των αρχών, βάσει των οποίων το Σύνταγμα συνετάχθη και έγινε αποδεκτό.

Ο κ. Κληρίδης γνωρίζει καλά ότι το Σύνταγμα είναι το αποτέλεσμα διάσκεψης στρογγύλης τράπεζας η οποία διήρκεσε πάνω από **18** μήνες. Στη διάσκεψη αυτή ο κ. Κληρίδης, ως αντιπρόσωπος της κοινότητας του, καθώς επίσης και πολλοί εμπειρογνώμονες διεθνούς φήμης ως οι καθηγητές Μπριτέλ Τσάτσος και Ερίμ μετέσχαν και συνέβαλαν στο έργο της.

Ως αποτέλεσμα των μακρών και διμερών συζητήσεων κατέστη δυνατό να επέλθει συμφωνία σε ένα Σύνταγμα το οποίο όλοι υιοθέτησαν ως το μόνο μέσο με το οποίο τα διάφορα συγκρουόμενα συμφέροντα θα συνεβιβάζοντο προς ικανοποίηση των δυο κοινοτήτων της Κύπρου.

Είναι πολύ εκπληκτικό και ταυτόχρονα απογοητευτικό το να έρχεται ένας να ζητεί τον παραμερισμό του Συντάγματος πριν ή ληφθούν σοβαρά μέτρα για την εφαρμογή του στο σύνολο του και πριν ή δοκιμασθεί έμπρακτα ή εφαρμογή του τουλάχιστον στο σύνολο του.

Επιθυμώ να δηλώσω για μια ακόμη φορά ότι οι δυσκολίες τις οποίες αντιμετωρίζουμε στην Κύπρο δεν προέρχονται από τη φύση των συμφωνιών και του Συντάγματος όπως ισχυρίζεται ο κύριος Κληρίδης αλλά από τα τεχνητά εμπόδια τα οποία σκοπίμως δημιουργούνται από τους Έλληνες ηγέτες, οι οποίοι δεν ήσαν αρκούντως ευθείς να τιμήσουν τις υποχρεώσεις τους στις συμφωνίες τις οποίες

συνέταξαν με βεβαιώσεις τις οποίες έδωσαν. Η κατάσταση αυτή συντέινει μεγάλως να αναζωπυρώσει το ήδη υφιστάμενο αίσθημα έλλειψης εμπιστοσύνης της τουρκικής κοινότητας έναντι των Ελλήνων ηγετών λόγω των γνωστών απώτερων επιδιώξεων τους.

Αντί της υπόθαλψης των μη ρεαλιστικών προτάσεων καχυποψίας η οποία δημιουργήθηκε λόγω της συμπεριφοράς των Ελλήνων ηγετών οι οποίοι συχνά και συστηματικά εξαπολύουν φιλενωτική εκστρατεία και απροκάλυπτα παραγνωρίζουν τις συμφωνίες και το Σύνταγμα θα ανέμενα από τον κ. Κληρίδη ως πρόσωπο που κατέχει πολύ υπεύθυνη θέση να εργασθεί για την εφαρμογή του Συντάγματος στο σύνολο του και έτσι να βοηθήσει στην απομάκρυνση της καχυποψίας".